Buitenland.

Toen het kerkelijk conflict te Amsterdam was gekomen, schreef de *Reformirte Kirchenzeitung*, dat hetgeen de Gereformeerden in Neerlands hoofdstad gedaan hadden, hetzelfde was wat eenmaal Calvijn te Genève deed, toen hij de Libertijnen van het heilig Avondmaal weerde.

Na dien tijd liet de redacteur, die eenmaal met zooveel sympathie de stichting der Vrije Universiteit kwam begroeten, zich over het verloop van onzen kerkelijken strijd niet uit. Telkens namen wij de *Ref. Kgtz.* ter hand, in de hoop dat daarin onze broeder Calaminus, haar redacteur, een woord van waardeering, of indien dit niet zijn kon, een broederlijke critiek over onze houding zou geschreven hebben, doch tot onze spijt steeds tevergeefs. Wij van onze zijde bleven met belangstelling volgen, wat er op Duitschlands erve gedaan werd om de Gereformeerde leer weder tot eere te brengen; met name van de handelingen van den Gereformeerden bond werd door ons kennis genomen, al konden we de beginselen, waarvan deze Bond uitgaat, niet beamen. Maar tot onze spijt was dit niet wederkeerig. Ofschoon wij meenen te weten, dat pastor Calaminus goed Hollandsch verstaat en ook *De Heraut* leest, werd geen taal of teeken gegeven waaruit ons bleek, dat onze broeder onze beweging op kerkelijk gebied volgde.

In het nummer van 3 December verbreekt echter de redactie haar stilzwijgen over onze aangelegenheden. Onder de rubriek »Kerkelijke berichten" vinden we ook een zestal regels aan onzen strijd gewijd. We lezen daarin letterlijk het volgende: In Holland zijn 80 Calvinistisch-Gereformeerde gemeenten en verder in ongeveer 80 gemeenten groote minderheden, uit de ongeloovig geworden landskerk getreden. Zonder de voogdij eener staatskerk willen zij zich kerkelijk opbouwen. In de Vrije Universiteit te Amsterdam hebben zij eene opleidingsschool voor hare predikanten."

Meer lezen wij niet.

Wanneer nu dit bericht voorkwam in een of ander Luthersch orgaan, wij zouden er ons niet over verbazen. Doch dat deze regels te lezen zijn in een Gereformeerd blad, waarvan de redactie beter op de hoogte kón zijn van onze toestanden, dit deed ons leed. De redactie van de *Ref. Kstg.* kan toch weten, dat we in Nederland geen Gereformeerde »Landskerk" bezitten; dat ten onzent aan de woorden »Calvinistisch" en »Gereformeerd" ongeveer dezelfde beteekenis wordt gehecht; dat de Gereformeerden, die het synodaal verband verbraken, beweren, niet uit de vaderlandsche kerken te treden, doch volhouden, dat *zij* door het afwerpen van het juk der synodale organisatie van 1816, de voortzetting zijn van de aloude Gereformeerde kerken van deze landen; — kortom, dat ons bedoelen niet is uittreding uit, maar reformatie van de historische kerk.

Wij hopen dan ook zeer, dat de *Ref. Kstg.* weldra een rectificatie van haar bericht geven zal. o Mocht deze aldus geschreven zijn, dat wij het opnieuw mogen opmerken, dat het door br. Calaminus en zijne medearbeiders gevoeld wordt, dat de zaak, waarvoor wij lijden en strijden, ook hunne zaak is.

»Wij zijn en blijven van meening, dat over het algemeen de kerkeraden niet beter aan den opbouw van kerkelijk en Christelijk leven zullen medearbeiden, indien niet in de gemeenten, die haar ouderlingen te kiezen hebben, weer besef komt van de beteekenis en de plichten van het ouderlingschap." Deze uitspraak vinden wij in het nummer van 25 Nov. van de *Allgem. Ev. Luth. Kstg.* De schrijver toont wel, geen hoogen dunk te hebben van het ambt van een ouderling, daar hij enkel spreekt van het medearbeiden der ouderlingen met de predikanten en dus de opzieners der gemeente enkel erkent als medehelpers voor de leeraren. Doch ook bij dezen lagen maatstaf staat het in vele streken van Duitschland treurig met genoemde ambtsdragers; in vele gemeenten schijnt het besef zelfs gansch verloren, dat een ouderling moet arbeiden naar de mate van zijne krachten en gaven aan de uitbreiding van Gods Koninkrijk. Een predikant, die een tijdlang een dorp bediend had, schrijft omtrent zijne ervaringen het volgende:

»De ouderlingen waren ons van den aanvang af met groote vriendelijkheid tegemoetgekomen. Maar het scheen ons bedenkelijk, dat zij eenstemmig den toestand der gemeente prezen en van oordeel waren, dat hunne gemeente de beste was van den ganschen omtrek. De vergaderingen der eerste maanden moesten gewijd worden aan de regeling van uitwendige belangen. Inmiddels hadden wij gelegenheid om eens in de gemeente rond te zien. Een der jammerlijkste dingen, die ons daarbij troffen, was de schandelijke wijze, waarop het bij begrafenissen toeging. De predikant moest de lijkstatie, die gewoonlijk onder klokgelui naar het kerkhof kwam, bij den ingang afwachten en dan naar de groeve begeleiden, terwijl daarna het lijk zonder ceremoniën ter aarde werd besteld. Wanneer de begrafenis om 4 uur besteld was, kon de stoet eerst te 5 of 6 ure, ja soms eerst te 7 ure de poort der begraafplaats binnen. Maar wij moesten elk oogenblik gereed zijn om den stoet te ontvangen. Als om drie uur de gasten genoodigd waren, dan verzamelden zij zich op dat uur, doch dan ging men niet aanstonds het huis uit om den treurigen plicht te volbrengen, doch dan liet men zich eerst onthalen op koffie en koek, brandewijn en bier. Hoe meer er geschonken werd, hoe langer men bleef; de eene flesch volgde de andere, de eene sigaar werd na de andere gerookt; de predikant moest intusschen maar wachten. Het spreekt vanzelf, dat de werking van den sterken drank zich ook bij het ter aarde bestellen deed gevoelen; men maakte veel te veel gedruisch, de aangezichten waren rood en de bewegingen waren onzeker. Eens geschiedde het, dat, nadat het lijk bij de groeve was nedergezet, twee der dragers de welvoeglijkheid zóó uit het oog verloren, dat zij vier schreden van het graf aan een behoefte voldeden, die met het vele drinken in verband stond. De anderen lieten inmiddels de kist in de groeve neder, luide elkander toeroepende, hoe een iegelijk moest aanvatten, trekken, heffen en rukken, als zij zouden gedaan hebben, wanneer zij landelijken arbeid verrichtten. De dragers waren enkel gezeten lieden, twee van hen waren lid van den kerkeraad. Toen meenden wij niet langer over die zaak te moeten zwijgen en brachten haar in den kerkeraad. Ik deelde het voorgevallene mede en verzocht dringend, dat de kerkeraad zijne medewerking zou verleenen om aan zulke treurige dingen een einde te maken. Maar de kerkeraad wilde er niets van weten; wanneer het op het kerkhof onordelijk toeging, dan moest men het maar aan de politie bekend maken en de straf zou niet uitblijven; het was zoo de volksgewoonte en daaraan moest men niet tornen. Wat wij ruwheid genoemd hadden, was slechts dorpsche onbeschaafdheid. Den volgenden morgen wist het geheele dorp ervan, hoe de pastor in de kerkeraadsvergadering had geklaagd. Sommigen, die aan de begrafenis deelgenomen hadden, meenden, dat de predikant hen in hun eer getast had; bij zulk een prediker konden zij niet meer ter kerk gaan. De meesten bezochten de kerk nooit en zij, die gewoon waren de prediking te hooren, kwamen na een drietal Zondagen.

Andermaal brachten wij de zaak voor den kerkeraad en deden het voorstel om bij de begrafenis eerst het knapenkoor te laten zingen en er aan mede te werken, dat ons besluit, om voortaan naar het sterfhuis te gaan en het lijk af te halen, door de gemeente goed opgenomen werd. Doch ook dit werd geheel afgewezen. Toch besloten wij, om naar de sterfhuizen te gaan. Tot tweemalen toe ging dit goed, doch toen wij het voor de de derde maal doen wilden, werd ons verzocht den lijkstoet bij het kerkhof af te wachten. Deze pogingen waren dus geheel op niets uitgeloopen. En toch droeg ons optreden goede vruchten. Zulke ergerlijke dingen als waarvan wij in het begin getuigen waren, kwamen niet meer voor."

Eindelijk gelukte het den predikant, die deze dingen mededeelt, één ouderling te krijgen, die althans niet meer tegenwerkte, en eindelijk kwam hij tot de ervaring, dat tenminste enkele ouderlingen er toe te bewegen waren, om aan den arbeid tot uitbreiding van Gods koninkrijk mede te werken."

Welke toestanden! Nog jammerlijker schijnt het in de provincie Posen gesteld, waar vele gemeenten geen kerkgebouw hebben, maar slechts van tijd tot tijd samenkomen in eene schuur, waar de onderwijzer een preek leest.

Frankrijk. Langen tijd hebben de Fransche Gereformeerden zich gevleid met de hoop, dat zij steeds in aantal toenamen. Doch het schijnt dat zij te spoedig hebben geloofd, wat zij zoo gaarne wenschten. Althans, een schrijven in *Le Christianisme du XIX Siècle* geeft toe, dat de officieele opgave van 650.000 zielen naar waarheid is, al geven vele Gereformeerden het aantal Protestanten als 1.200.000 op. Reeds in 1802 was dit cijfer aldus, een bewijs dat het Protestantisme terrein verloren heeft.

Waaraan dit treurig verschijnsel toe te schrijven? Het heeft toch niet ontbroken aan allerlei vereenigingen, die trachtten propaganda te maken voor het Protestantisme. Uit het buitenland is daarvoor veel geld gegeven.

Ons dunkt, dat de Fransche Gereformeerden het tegenover Rome moeten verliezen, omdat zij de kenmerkende stukken der Gereformeerde leer als verouderd, ja zelfs als ongerijmd ter zijde hebben gesteld. Onlangs nog werd het in *Le Christianisme* als iets curieus medegedeeld, dat men zich in Nederland nog warm maakte voor de leer der verkiezing. Hetzelfde blad schreef dezer dagen nog, dat aan de verachtering der Gereformeerde kerken door het Réveil geen einde was gemaakt: »Het Réveil is nooit opgekomen uit de diepte van de ziel der Hugenoten", zoo verklaarde het. Dit is maar al te waar.

Doch des te meer is het te bejammeren, dat er niet één profeet in Frankrijk opstaat, die genade van God heeft ontvangen om het aan het Protestantsche Frankrijk toe te roepen, dat het om het verlaten van de oude paden niet gedijen kan. A. Monod en anderen hebben wel uitgezien naar eene herleving van de Gereformeerde kerk, zonder daarvoor voorbereidend te mogen arbeiden. WINCKEL.

Voor Kinderen.

VERHUIZEN.

IV.

Behalve sommige viervoetige dieren, vele vogels en nog meer visschen, zijn er ook nog andere dieren, die reizen, b.v. enkele krabben en voorts de sprinkhanen.

Dat het reizen van die laatste den menschen ook geen genoegen doet, zult gij wel weten. Wij lezen daarvan genoeg in den Bijbel. Denkt maar eens, hoe de Egyptenaren door den Heere met sprinkhanen geplaagd werden, die het land overdekten en verwoesten, totdat de Heere een grooten wind beschikte, die de sprinkhanen opnam en in de Schelfzee wierp.

»De sprinkhaan en de kever kwamen
Gelijk een talloos leger samen,"

zegt de Psalmist. En wij lezen in den profeet Joël:

»Wat de rups heeft overgelaten, heeft de sprinkhaan afgegeten, en wat de sprinkhaan heeft overgelaten, heeft de kever afgegeten." (Joël 1 vs. 4).

De sprinkhaan is een vernieler. Wat hij eet schijnt door zijn lichaam slechts heen te gaan, zoodat hij nooit genoeg heeft, en altijd weer eten wil. In ontzaglijke zwermen trekken deze dieren door de lucht bij zulke menigten, dat deze wolken gelijken, die een lengte van uren hebben, en de zon verduisteren. Waar zij neerstrijken wordt alles wat maar eetbaar op het veld is afgegeten, en als het land kaal is vliegt de troep weer weg, of laat zich door den wind voortdrijven.

In Afrika, zoowel in 't noorden als in 't zuiden, richten de sprinkhanen dikwijls groote verwoestingen aan, als zij het reizen in 't hoofd hebben. De Hollandsche Boeren in Zuid-Afrika zouden u daarvan kunnen vertellen. De Hottentotten echter zijn blij als er sprinkhanen komen, want — zij eten die met smaak, natuurlijk gekookt en met wat zout. »Hottentot niet het wat sprinkhaan eten kan: hoezee sprinkhaan!" zeggen zij. Overigens is dat eten van sprinkhanen niet zoo heel ongewoon. Wij lezen immers ook van Johannes den Dooper dat hij sprinkhanen at. 't Was echter een voedsel dat alleen door geringe lieden werd gebruikt.

Toch kan men de sprinkhanen en dergelijke dieren, die wel eens een tocht maken, niet onder de reizende dieren rekenen, want zij reizen zeer ongeregeld en gelukkig toch ook maar weinig. Zelfs de vlinders reizen nu en dan.

(Wegens plaatsgebrek moeten we het slot nog weglaten).

De nieuwsgierige knecht.

(Slot.)

Den geheelen avond kon Teunis de kist niet vergeten. Als ik er eens in keek, dacht hij. Maar dan moest hij de kist openen. Doch dat kon ook wel. Hij had immers den sleutel. Misschien zat er wel een verrassing voor hem of voor zijn vrouw in.

Nu, dat was ook zoo, maar geheel anders dan Teunis dacht.

Den volgenden morgen stond hij vóór dag en dauw op, en terwijl zijn vrouw in de keuken bezig was om wat klaar te maken. Tegen dat mijnheer en mevrouw thuiskwamen, sloop Teunis den gang in en naar de kist. Den sleutel had hij meegenomen, en zoo viel het hem gemakkelijk den koffer te openen.

Maar, o wee! Nauwelijks had hij het deksel opgelicht, of een vreemd, piepend geluid drong hem in de ooren; hij onderscheidde iets wits, en het volgende oogenblik sprongen er wel tien, twintig kleine, witte muizen uit de kist en zett'en het, nu ze eenmaal vrij waren, op een loopen.

In zijn schrik vergat Teunis de kist weer dicht te doen en 't gevolg was, dat ook al de overige diertjes metterhaast tegen de kanten opklouterden en zich lieten afglijden. De een liep hier, de ander daarheen; in een oogenblik had de geheele witte bende zich in de kamer verspreid.

»O, o!" riep Teunis, »vrouw kom eens gauw hier!"

De vrouw snelde de keuken uit. Nog stond Teunis bij de kist, ijselijk verlegen.

»Wat is er," riep de vrouw ontsteld, »hoe komt die kist open?"

»Ja, dat is wat moois," sprak Teunis, »zoo til ik 't deksel op, of daar springen wel duizend witte muizen voor den dag."

»En waar zitten die dan?"

»Ja, die zijn de kamers in. Help me maar om ze weer te vangen."

't Was nu geen tijd om Teunis te verwijten dat alles zijn eigen schuld was. Man en vrouw gingen op de jacht, maar dat was me een werkje! Die kleine diertjes schenen al de hoeken en gaten van het huis nog beter te weten dan Teunis zelf. De eene muis zat achter een spiegel; de ander onder een canapé; nr. 3 boven op een kast. En 't ergste was, dat ze zich niet maar zoo lieten pakken. Net als Teunis zoo'n weglooper grijpen wou, sprong die vlug weg, en kroop in een gaatje of liep ergens tegen op, waar de man hem niet kon volgen.

Teunis brak het zweet uit. Straks zou mijnheer komen en dan, . . .

»Wij moeten de jongens er maar bij roepen," sprak hij tot zijn vrouw, »die zijn vlugger en gauwer dan wij."

Zoo gezegd zoo gedaan. De jongens, dat is de kinderen, werden opgepord en aanstonds ter jacht geleid. En nu ging 't er op los! Weldra waren dan ook een twintig muizen gevangen, doch ongelukkig — de jongehui waren nog al wild — niet zonder dat de klok was afgestooten en een paar ruiten waren gebroken. Om negen uur had men ongeveer de helft der gevangenen weer in zijn macht en in de kist geborgen. Maar waar zaten de andere? Als ze eens heel den dag zoek bleven en van avond door de kamers huppelden, wat dan! — zoo dacht Teunis, en ging weer aan 't najagen . . . .

Opeens werd de huisdeur geopend. Mijnheer, mevrouw en de kinderen traden binnen.

Dat was me een nieuwe schrik. Teunis, die anders een gezonde kleur had, werd zoo wit als de muizen in de kist.

De reizigers, die verwacht hadden, dat alles tot hun ontvangst gereed was, keken vreemd op, toen zij daar Teunis en zijn vrouw vonden, de een nog benauwder kijkend dan de ander, terwijl de kinderen half gekleed over den grond lagen te kruipen. Net kwam kleine Piet met een witte muis aanloopen, roepende: »'k Heb er weer een!" En mijnheer begreep toen alles. Juist om Teunis op de proef te stellen, had hij de kist gezonden, en we weten al, hoe 't was afgeloopen.

't Scheelde weinig of Teunis was weggejaagd geworden. Na veel bidden en smeeken, ook van zijn vrouw, mocht hij nog blijven, maar geen werk meer doen in het huis, zoodat hij de vele fooitjes enz. glad misliep, een heel jaar lang. Dat hij na dien tijd weer in zijn ouden post werd hersteld, was wijl hij in dien tijd bewezen had dat de ontvangen les niet was verloren gegaan. De witte muizen — waarvan verscheidene nooit weer terecht kwamen — hadden hem van zijn gebrek genezen.

Een opmerking

maakt ons een deskundige lezeres over 'tgeen we van de kat schreven. We zeiden, dat de Franschen geen roepnaam voor haar hebben, gelijk als ons: »Poes!" Doch de Franschen hebben er wel een, te weten: »Minet!" en zeggen zelfs soms »een minet", gelijk wij »een poes." 't Is echter niet zeker of die naam overal in gebruik is, en wel beschouwd is Minet een eigennaam, zooals Mina en Grietje bij ons.

HOOGENBIRK.

Correspondentie.

Het artikel *Kerkelijk Ambt* om plaatsgebrek naar de volgende week geschoven.

Gereformeerde Gezindheid.

Doleerende Kerken.

ZESTAL: Kampen, Sleeswijk Visser te Rijsoord, De Klerk te Ridderkerk, Renier te IJsselmonde, Ynzonides te Waspik, Poort te Hendrik Ido-Ambacht en Vonk te Oldebroek.

DRIETAL: Winterswijk, W. van den Bergh te Voorthuizen, P. C. Koster te Eemnes-Buiten en J. M. Stroes, Godsdienstonderwijzer te Winterswijk.

BEROEPEN: Zeist, J. Langhout te Anjum. — Meppel, J. C. Sikkel te Hijlaard.

BEDANKT: Harderwijk, J. Langhout te Anjum.

Christelijke Gereformeerde Kerk.

BEROEPEN: Katendrecht, J. Westerhuis te Terneuzen.

Synodale Genootschapskerk.

TOEZEGGING VAN BEROEP: Gastel, J. Heenk te Heer-Hugowaard.

BEROEPEN: Oosthem, Abbega en Folsgare, S. Dijkstra te Hilversum. — 's-Gravendeel, C. Ynzonides te Waspik. — Aagtekerke, J. C. G. Gobius du Sart, cand. te Nieuw- en St. Joosland. — Barneveld, A. J. van Wijngaarden te Ter Aa (cl. Utrecht). — Uitwijk en Waardhuizen, Ch. C. J. W. Wierts van Kochoorn te Nieuwerkerk (Zeeland). - Bennekom, C. J. Leemans te Staphorst. — Scheveningen, C. J. Lammerink te Woerden. — Makkum (vac. Gemser), K. Straatsma te Biervliet. — Weesp, F. Kiftenbelt te Hoevelaken (cl. Arnhem) — Abtskerke, B. Mantz te Breskens. — Renkum, E. A. Lasonder te Oldebroek. - Kortenhoef (cl. Amsterdam), L. J. van Rhijn te Muiderberg. — Kruisland (cl. Breda), J. A. Binneweg te Oude- en Nieuwe-Gastel (cl. Breda). — Hoenderloo, N. P. Foekens te Schelluinen. — Den Hoorn op Texel, Ch. C. J. W. Wierts van Cochoorn te Nieuwerkerk (Zeeland.) — Standdaard-Buiten, S. Sleeswijk Visser te Rijsoord, — De Lier, J. M. Conradi te Nisse. — Roordahuizum, W. J. H. van der Zwaag te Twijzel. — Nijega en Blahuizen, R. Jaarsma te Balk. — Broek op Langendijk, P. Bongers te Ameide c. a. — Oosterhesselen, H. J. Huber te Gieterveen (cl. Assen). — Hijkersmilde, J. W. H. Kalkman te Monster.

AANGENOMEN: Kerk Avezate, M. Rutgers van der Loeff te Almelo. — Mijdrecht, A. J. van Wijngaarden te Ter Aa. — Slochteren, J. Z. Schuurman Stekhoven, cand. — Amsterdam, L. Schuiler tot Peursum te Alkmaar. - Leusden (cl. Amersfoort), G. J. A. Jonker cand. te Heerde.

BEDANKT: Wapenvelde (gem. Heerde), Ph. S. Niemeijer te Ochten. — Boxmeer, G. J. A. Jonker, cand. te Heerde. — Kuinre, J. Dommisse te Gapinge. — Nijekaske en Haskerdijken en Workum (cl. Sneek), J. Bolkestein te Ter Aar (Z.-H.). — Hendrecht en Schermerhorn J. W. H. Bisschop Boele, cand. te Utrecht. — Oud-Beierland, J. Bongers te Ameide. — Ferwerd, R. Jaarsma te Balk. — St. Annaland, M. J. Wentink te Nieuwe-Tonge. — Hedel, J. G. Dekking te Zijderveld. — Hall en Vroomshoop, G. J. A. Jonker, cand. te Heerde. — Amsterdam, E. A. G. van Hoogenhuijze te Dordrecht. — Berg-Ambacht, P. C. Koster te Eemnes-Binnen. — 's Hertogenbosch A. F. Adriani te Rensvoude. — Hijkersmilde, J. Bolkestein te Ter Aar. — Rotterdam, F. E. Daubanton te Heemstede.

Advertentiën.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden van onzen geliefden Echtgenoot, Behuwdvader en Grootvader, betuigen wij onzen welgemeenden dank.

Wed. P. LEEUWENBURG, VAN BREDA.
Wed. J. LEEUWENBURG Pz.

Voor de vele blijken van deelneming, zoowel van hier als elders ontvangen, bij het overlijden mijner geliefde Echtgenoote, betuigen wij hiermede onzen oprechten dank.

G. WESTERDUIN EN ZONEN.

Rotterdam, 10 Dec. 1887.

Een in goeden staat zijnde

Oude KERKKLOK te Koop.

Adres: Boekhandel D'HUY, te *Middelburg*.

De **Tweede Aflevering** is verschenen van:

SMYTEGELT'S

Catechismus-verklaring.

Compl. in 18 afleveringen, kwarto formaat. Prijs per afl. 25 cents.

Uitgave van **D. DONNER**, te **Leiden**.

Heden verscheen bij den Uitgever A. H. TEN BOKKEL HUININK, te *Utrecht*, de 1ste aflev. van:

De Tabernakel.

Gods Heiligdom bij Israël,

DOOR

L. SCHOUTEN Hzn.,

Predikant bij de N. Herv. Gemeente te Utrecht.

Met *prachtige gekleurde* platenten. Compleet in 8 à 9 aflev., à **90 Cts**, 4°. form. gedrukt op zwaar papier.

Slechts 100 exemplaren worden gedrukt op zwaar Holl. papier à *f* **1.50** per aflev.

Iedere solide Boekhandelaar neemt bestellingen aan.

Oude Theol. Boekhandel.

Bij H. TEN HOOVE, te *Utrecht*, voorhanden:

STARINCH. Bijbelsch zakelijk Woordenboek, geb. in 19 halfl. banden, *f* 35.—.
DACHSEL, Bijbelverklaring, keurig geb. in 9 banden, rijk verguld, *f* 60.—.
PATRICK, POLUS en WELS, gebonden, 18 deelen 4°., *f* 30.—.
KLINKENBERG, Bijbelverkl. 27 dln., halflinnen, ingen., *f* 25.—.
P. MAASSTRICHT, Godgeleerdheid, 4 deelen, geb., *f* 35.—.
F. TURRETTINI, Institutio, Theologiae, 4 tom., pb. *f* 25.—.
J. CALVYN, Institutie (uitgave ZALSMAN) 3 dln., net geb. *f* 6.50.

Folio en Kwarto Bijbels in soorten.

Catalogus van oude Theol. Boeken op aanvraag franco.

Vrije Universiteit.

Allengs komen de berichten in omtrent collecten, die in de verschillende kerken gehouden zijn — tothiertoe een zestigtal. De meeste kwamen van de kerken, die tot de reformatie zijn toegetreden, doch ook een dertiental van kerken, die nog onder de synodale organisatie behooren. De bedragen zijn in den regel minder dan de vorige jaren en dit is geen wonder, met het oog op de toestanden. Onze penningmeester houdt zich ten zeerste aanbevolen voor meerdere opgaven. Het verblijdt mij zeer, dat er nog van een zeker getal synodale kerken melding gemaakt mag worden, al is het ook niet groot. Aan den anderen kant is het ontzaglijk droevig, in deze tijden gewaar te worden, hoe vele broederen, die nog kort geleden ijverden voor eene School voor Hooger onderwijs, op Gods Woord gegrond, thans geheel koel blijken, en opperbest kunnen aanzien, dat onze toekomstige juristen en literatoren, mettertijd ook onze medici en natuurkundigen, opgeleid worden aan de Overheids-hoogescholen, waar de jonge mannen maar al te vaak stelselmatig met het gif des ongeloofs worden gevoed! Waar is hunne overtuiging van weleer? Was hun ijveren voor onze stichting dan alleen om het synodaal Hervormd Kerkgenootschap in stand te houden? Of is er hier ook sprake van »verkouden der liefde" bij vele dezer broederen? De Heere, die de Oordeeler is onzer geheimste gedachten, moge deze gewichtige zaak nog op het hart van velen binden, om het zich af te vragen voor zijn aangezicht: »Ben ik, door alzoo te handelen, nu wel een medearbeider Gods, gelijk toch het ideaal is van zijne kinderen?"

De kerkeraad der Chr. Geref. gemeente te Zutfen hield woord. Door tusschenkomst van zijn voorzitter ontving ik een postwissel van *f* **25** voor de *Medische faculteit* aan de Vrije Universiteit.

Wij voegen deze gave dankbaar bij hetgeen reeds vroeger daarvoor inkwam. Op deze wijze wordt reeds een kapitaaltje bijeengebracht voor deze zoozéér gewenschte zaak. Vinde dit goede voorbeeld dan ook veel navolging!

W. HOVY.

In dank ontvangen:

Voor de Vereeniging:

Aan contributiën: door den heer W. Wolsack Gz. te Alkmaar *f* 4; door den heer J. Kater Klz. te Monnikendam *f* 84; door Ds. R. Jaarsma te Balk *f* 24; door den heer W. Kuhler Wzn. van G. P. te Groningen *f* 10; door den heer F. W. Wagner te Tiel *f* 11; door Ds. J. G. Bruining te Workum *f* 27; door het Locaal Comité te Harderwijk *f* 75; door den heer H. W. Otto te Gouda *f* 127; door het Locaal Comité te Leiden *f* 225; door Dr. L. H. Wagenaar te Heeg *f* 140; door den heer A. Kluit te Goidschalkoord *f* 3; door den heer J. v. d. Maas te Wissekerke *f* 25; door den heer A. W. de Leeuw Jzn. te Schoonrewoerd *f* 97; door Ds. J. Bajema te Zuidland *f* 48; door den heer J. C. van Schenk Brill te Doesburg *f* 114.50; door den heer R. van Hartwijk te Rossem *f* 30; door J. H. v. d. H. van H. L. te M. *f* 2.50; door den heer D. van Pelt te Zwijndrecht *f* 2; door Ds. J. H. M. G. Wolf te Gameren *f* 32; door den heer A. Heusinkoeld te Enschedé *f* 76; door den heer D. van der Valk te Kapelle a. d. IJ. *f* 43.50; door den heer B. C. Hamer te Zutfen *f* 166.55. Aan collecten: door den heer A. W. de Leeuw Jz. van Ds. J. G. Dekking te Zijderveld *f* 6; door Ds. J. H. M. G. Wolf te Gameren *f* 36.15, waaronder *f* 10 voor de Medische faculteit; door den heer D. van der Valk, gevonden in het Evangelisatielokaal in den Prins-Alexanderpolder te Kapelle a. d. IJ. *f* 19.50; door den heer J. L. Jaspers te Hilversum, gecollecteerd in een samenkomst aldaar onder leiding van Ds. Ringnalda *f* 14.68½; Ned. Ger. kerk te Wolgsloot *f* 4.32; door Ds. J. I. Tichelaar te Ouddorp *f* 11.85; door den heer W. Kuhler Wz. bij een spreekbeurt te Groningen *f* 19.16, te Bedum *f* 27.92, te Zuidwolde *f* 16.14, samen *f* 63.23; door den heer L. Onvlee te IJlst *f* 23. Aan schenkingen: door den heer C. F. Hamster te Finsterwolderpolder *f* 2.50; door den heer H. W. Otto te Gouda van W. V. V. *f* 3; door den heer L. Onvlee, te IJlst, van J. W. *f* 1, van J. N. *f* 2.50, samen *f* 3.50; door den heer W. Kuhler Wz., van Wed. H. K. te B. *f* 2.50, van E. H. te B. *f* 2.50, van J. B. te B. *f* 1, van W. G. te B. *f* 2.50, van R. P. H. te B. *f* 2.50, van W. O. te Z. *f* 5, van H. J. B. te Z. *f* 2.50, van R. W. te Z. *f* 2.50, samen *f* 21; door Ds. J. H. M. G. Wolf van C. S. *f* 2.50 en van eenige vrienden uit Hedel *f* 7.50, samen *f* 10; door den heer A. W. de Leeuw Jzn. van C. D. R. *f* 0.50; door den heer D. van Pelt van V. S. *f* 1; door den heer R. van Hartwijk van N. N. te R. *f* 1; door Ds. J. Bajema van J. B. te N. B. *f* 1, uit de Catech. bus *f* 1, samen *f* 2; door Ds. R. Jaarsma *f* 2; door den heer C. Roodenburg te Benschop, van de Jongel. vereenig. aldaar *f* 5, van A. L. W. *f* 2, samen *f* 7; door het Locaal-Comité te Harderwijk van Mej. N. N. *f* 5.

Voor de Medische Faculteit:

Door Ds. M. Dee van de, kerkeraadsleden der Chr. Ger. gemeente te Kockengen *f* 5; door Ds. J. H. M. G. Wolf te Gameren *f* 10; door Ds. J. N. Lindeboom, collecte der Chr. Ger. gemeente te Zutfen *f* 25.

Voor het Hospitium:

Door den heer J. Groenendijk van de Vereen. voor Inw. Zending te Zwammerdam *f* 6.50; door het Locaal-Comité te Leiden van J. M. *f* 1.

Voor het Studiefonds:

Bij Prof. Dr. A. H. de Hartog ingekomen: van N. N. te O. *f* 12.50; van Mej. M. S. door J. H. te R. *f* 1; Kerk. Nederd. Ger. Gem. te R. *f* 3.30; N. N. te Br. o/L. *f* 2.50; van den heer A. Veldkamp te Mourovia (Liberia) *f* 25; door C. Rodenburg te Benschop, van de Jongel.-vereen. *f* 5; H. v. d. R. *f* 1; J. v. B. *f* 1; Gez. van W. *f* 4, van A. N. *f* 1, van v. V. *f* 1, van J. W. B. *f* 5, allen te Leiden, samen *f* 9; door J. H. v. d. H. van H. L. te M. *f* 2.50.

Voor de Bibliotheek:

Van Prof. Dr. A. Kuyper: »Dagen van Goede Boodschap", deel I.

S. J. SEEFAT, *Penningmeester*.
Lijnbaansgracht 248.

NB. De contributie, de vorige week uit Utrecht vermeld, bedroeg *f* 650.

SCHOTSCHE ZENDINGSKERK.

Zondagmorgen, 10 uur, F. W. A. KORFF.
Zondagavond, 6 uur, A. VAN OS.
Donderdagavond, 7 uur, feestviering ter gelegenheid van het 25-jarig bestaan der Kinderzendingvereeniging De jonge Zendbode, waarbij geachte sprekers het woord zullen voeren, en alle belangstellenden dringend worden uitgenoodigd.
Vrijdagavond, 8 uur, Vergadering met de Leden der afd. Amsterdam van de Nederl. Vereen. voor Israel en Hierosolyma Capta.

Uitgaven van J. A. WORMSER, te Amsterdam.

Werken van Dr. A. KUYPER.

Uit het Woord: Tweede Serie. Deel I. *Dat de genade particulier is.* Deel II. *De leer der verbonden.* Deel III. *De practijk der Godzaligheid.* Prijs per deel in stempelband *f* 3.90; ingenaaid *f* 3.40.

Honig uit den Rotssteen. Deel II. Prijs in stempelband *f* 3.40; ingenaaid *f* 2.90.

De Drie Formulieren van Eenigheid, voor kerkelijk gebruik uitgegeven door **Dr. A. KUYPER,** Vijfde vijfduizend. Benevens het *Kort begrip der Christelijke religie.* Uitgegeven door de predikanten C. A. RENIER en B. VAN SCHELVEN. Prijs in carton met linnen rug *f* 0.40; 25 Ex. *f* 9.50; 50 Ex. *f* 18.

Ons Program. Tweede druk. Prijs in stempelband *f* 4.50; ingenaaid *f* 3.60. Nog enkele Ex. eerste druk voorhanden à *f* 20.

Tractaat van de Reformatie der Kerken, aan de zonen der Reformatie hier te lande op Luthers vierde eeuwfeest aangeboden. Prijs *f* 2.50.

Tweeërlei Vaderland. Ter inleiding van de Zevende Jaarvergadering der Vrije Universiteit. Prijs *f* 0.50.

Sion door recht verlost. Tijdrede. Prijs *f* 0.50.

De Twaalf Patriarchen. Prijs in stempelband *f* 1; ingenaaid *f* 0.75.

De Vleeschwording des Woords. Prijs in stempelband *f* 2.40; ingenaaid *f* 1.90

GEDRUKT TER KON. NED. STOOMDRUKKERIJ, WARMOESSTRAAT 106, TE AMSTERDAM.